

Müslümanların 1001 icadı kitap oldu

ESRA KESKİN
20/02/2011

Editörlüğünü Salim T S Al-Hassani'nin yaptığı, 2006 yılında basılan "1001 İcat Dünyamızda İslam Mirası" adlı kitap, Türkçeye çevrildi. Kitapta MS 450-1492 yılları arasında Müslümanların bilim ve medeniyet alanında ortaya koyduğu eserler anlatılıyor.

İslam dünyasının; bilim, sanat ve medeniyet alanındaki katkıları Batı'nın yüzyıllardan

beri görmek istemediği gerçeklerden. Bu nedenle MS 450-1492 arasındaki dönem birçok kaynakta 'Karanlık Çağlar' diye nitelendiriliyor ve bin yıl süren bu karanlık çağdan (!) sonra Rönesans'la birlikte her şey birdenbire ortaya çıkmış gibi yansıtılıyor. Yani bilim ve medeniyet söz konusu olunca Müslümanların bu alanlardaki katkıları tamamen görmezden geliniyor.

Yüzyıllardır süren bu sorunu çözüme kavuşturmak ve gerçekleri gün yüzüne çıkarmak amacıyla yola çıkan Prof. Salim T S Al-Hassani, 15 yıl önce bir kitap hazırlığına başladı ve bu yolda bir internet sitesi kurdu. www.muslimheritage.com adlı sitede dünyanın çeşitli ülkelerinden tanınmış araştırmacı ve yazarların hakem görüşünden geçmiş yazılarını yayımlamaya başladı. Site beklenilenden çok daha fazla ilgi topladı ve 50 binden fazla ziyaretçi çekti. Bunun üzerine sitede yayımlanan makaleler derlenerek kitap haline getirildi. Aynı zamanda Londra'da "1001 İcat: Dünyamızın İslam Mirasını Keşfedin" adlı sergi açıldı.

Geçtiğimiz yıl bu sergi İstanbul'a taşındı. Şimdi de 2006'da İngilizce olarak yayımlanan kitap, "1001 İcat Dünyamızda İslam Mirası" adıyla Türkçeye çevrildi. Kitapta bin yıl önce gelişmiş cerrahi aletleriyle yapılan katarakt ameliyatından deodorantı ilk kullananlara, ortaçağ Müslümanlarının kullandığı tarım teknikleri sayesinde uluslararası alanda ticaret patlaması yaşanmasından mimar Sir Christopher Wren'in İslam mimarisi hakkındaki düşüncelerine kadar pek çok bilgi yer alıyor.

Halkalı kürenin, bugünkü modeline en yakın icat yine Müslümanlardan

Gök cisimlerinin hareketini daha kolay tahmin edebilmek amacıyla büyük medeniyetlere mensup insanlar gökte gördüklerini fiziksel olarak aktarabilmek için farklı modeller inşa ettiler. Bu modellerden biri de halkalı küreydi(solda). Halkalı kürenin yapımı ve kullanımını 8. yüzyılda başlıyor. Ortaçağ Müslüman astronomlarına evrenin işleyişini üç boyutlu olarak gösteren halkalı küreler, bugün bildiğimiz modele son derece yaklaşıyordu. Bunlarla ilgili ilk yazılı bilgilere Fezârî'nin Bağdat'ta yazdığı Zâtül-Halak adlı eserde rastlanıyor.

10. yüzyıl camileri dünyanın en eski üniversitelerinden

İslam coğrafyasında dinî ve fennî ilimlerin her ikisi de cami de verilirmiş. Üniversiteler için cami

kelimesinin dişil formu olan 'câmia' kelimesi kullanılmış. Müslümanların câmialarından bazıları dünyanın eski üniversiteleri olarak tanınıyor. Bu meşhur câmialardan birisi kuruluşundan bin üç yüz yıl sonra dahi eğitime devam eden El-Ezher Üniversitesi (972). Mısır'da yükseköğretimini odağı olan bu üniversite her dönem en seçkin aydınları kendisine çekmiş. Dolayısıyla eski olması kadar mezun ettiği önemli kişilikler ile de çok ünlü. Örneđin görmenin nasıl gerçekteştiğini keşfeden İbnü'l Heysem burada uzun süre yaşamış, 14. yüzyılın önde gelen sosyoloğu İbn Haldun da burada ders vermiş.